

Oponentní posudek diplomové práce

Ondřej BUDDEUS

Vývoj poetiky Jana Erika Volda v letech 1965-1970

UK FF - Ústav germánských studií, studijní obor norština, 2009

Předložená diplomová práce na téma raného poetického projektu významného norského autora Jana Erika Volda na pozadí celkové literární, kulturní a ve svém dopadu i politické scény Norska je mimořádně fundovaná, velmi dobře strukturovaná a metodicky propracovaná. Sedm básnických sbírek zkoumaného tvůrčího období pojímá diplomant jako diskurz, jako konfrontaci protikladů v pluralitním a mnohohlasém autorovu směřování k lyricko-epické poetice. Diplomant pracuje systematicky a přehledně definuje klíčové pojmy, s nimiž bude operovat, jako je textový subjekt, básnický text, absurdita, ironie apod, a důkladně je objasňuje za pomoci citátů z rozsáhlé sekundární literatury. Diplomant zvolil efektivní metodu výkladu prostřednictvím citátů z odborné literatury a následného vysvětlujícího překladu přímo v textu (této definici můžeme rozumět tak...).

V tomto ohledu jsou dobře pojaté zejména úvodní kapitoly, kde diplomant nastiňuje předpoklady ideového východiska Voldovy tvorby prostřednictvím filosofie názorového relativismu, dává ji do souvislosti s francouzským existencialismem, zamýšlí se nad termínem absurdita a nad autorovým posunem od metafyzického vnímání reality a abstrakce. Při rozboru jednotlivých básnických sbírek v protikladných a doplňujících se dvojicích s poslední sedmou jako vyústěním předchozího prokazuje nejen znalosti, ale také invenci. Tady by se snad jen dalo upozornit na určitou disproporci prostoru, kterou jednotlivým sbírkám věnuje, a na někdy i odlišný úhel pohledu. Za prvními dvěma sbírkami následuje *Hodnocení* po každé z nich, poté už jen po analyzované dvojici a za poslední básnickou sbírkou zcela chybí. Oddíl *Jazyk* u první dvojice není vůbec zařazen a v dalších kapitolách jsou pod oddíl *Jazyk* řazeny i motivy, vztah k dobovým aktuálním událostem a další aspekty. To trochu znesnadňuje orientaci v textu. Jako příklad lze uvést: srovnání s Mehrenem je důsledné, jde do hloubky, ale je rozsahem silně disproporční ve vztahu k rozboru další sbírky ve dvojici, blikket, který nesleduje stejný postup. Hodnocení v oddílu blikket je navíc provedeno skoro výlučně prostřednictvím citátů z Andersena, Benseho a Hiršalovy předmluvy k témuž.

Asi jedinou kritickou (ale samozřejmě vyvratitelnou) poznámku mám právě k výše zmíněnému jevu, a to je používání citátů namísto výkladu. Možná by bylo vhodnější citáty uvádět pod čarou/do poznámek, jen na podporu vlastního textu. Zejména jde-li o citáty delší. Např. na str. 97 k vysvětlení ironie použité ve dvojím kódu: Je to způsob ironického ztvárnění, který Paul de Man zmiňuje v parafrázi romantika Friedricha Schlegla ... it is the permanent parabasis (tento termín je níže v poznámce definován pomocí Lothova lexikonu jako „Parabasens funksjon er a framheve dramahandlingens fiksjonskarakter och tematisere forholdet mellom virkelighet og illusjon), z čehož diplomant učiní kratičký závěr: Permanentní ironie básní kykelipi spočívá v tom, že kdykoliv a u kteréhokoliv textu hrozí, že se básnická dikce obrátí naruby a stane se řečí s odlišným významem. V navazující kapitole *Hodnocení* ovšem v De Manově citátu o ironii pokračuje, protože De Man myšlenku rozvádí, a diplomant opět jen do citátu vstoupí krátkým komentářem.

Závěrem mohu jen stručně konstatovat: je to výborná, poučená, analytická a názorně ilustrující práce, bohatě podložená citací ze sekundární literatury. Je napsaná velmi dobrým jazykem s naprosto minimálními jazykovými/stylistickými prohřešky typu: ...představuje svoje chápání jeho her... je to absurdní situace, co zakládá děj... stránky jsou nyní znovu nečíslovány... novinářská reakce.

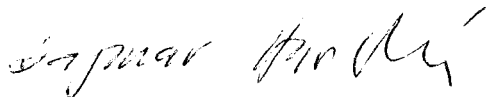
Práci bez výhrad doporučuji k obhajobě.

DOTAZY:

1) ke srovnání Volda se Steinem Mehrenem v oddíle Motivy na str.32:

...motiv „dveře“ má u Mehrena symbolickou hodnotu, není metaforický, nýbrž symbolický ... Voldovo použití téhož výrazu je čistě metaforické, odvozeno z tvarové podobnosti. Motivu v tomto případě nelze připisovat symbolickou hodnotu. Na straně 35 za citátem z Friedricha ale stojí: Obzvláště v HS je patrné, že konotace metaforických pojmenování hrají podstatnější roli než denotativní významy.

2) str. 62: **Opět je tak patrný Voldův postoj k vztahu zobrazování a skutečnosti, v němž upřednostňuje nepřímý výraz před přímým. A níže na téže straně: Jazyk této i předchozí sbírky je charakteristický...důrazem na přímé pojmenování. (Jde v první větě o metaforu/obraz celé situace, ve druhé o konkrétní výraz?)**

PhDr. Dagmar Hartlová